

Buit tardorenc

Con ja ha pogut comprovar el lector atent d'aquests escrits, en el primer volum que correspon als anys 2011-2014, l'espai de tardor de 2014 va quedar buit de notes tardorenques. Cal, doncs, esbossar-ho una mica i donar-ne les raons pertinents abans d'endinsar-nos en 2015. I les raons són múltiples, de molt difícil entortolligament, i no fàcil explicació.

En primer lloc, passar de l'espai estival de vacances al retorn rutinari habitual sempre crea una distonia i una certa inapetència d'acció i de pensament. El canvi i el xoc de contrastos és massa fort i es fan més evidents les diferències. S'ajunten el defici de la càrrega turística, que sempre crea un desacord amb els vostres interessos personals més lligats a la tranquil·litat d'esperit i a la dificultat interpretativa.

En aquest sentit, l'estiu no és gens lenitiu. I no es tracta només dels excessos de la calor, sinó més bé del xivarri inoportú i de la inanitat de les converses generals massa generalitzadores. La naturalesa humana és prou limitada. No sap distribuir el seu tempo i coordinar l'entrellat del món exterior amb la riquesa d'assimilació o de comprensió interior. Cal sempre una bona dosi de coneixement, pensament i sentiment. Composició sempre difícil i remolosa.

D'entrada, semblaria que aquestes condicions, de gran exuberància estival exterior, haurien d'obrir la inquietud i facilitar el coneixement i l'observació del món que us envolta. Aquesta possibilitat privilegiada, de poder ser espectadors de la disbauxa humana, hauria de ser o podria ser així impel·lent i engrescadora. Però, el fet real és que és més aviat decebedora. Comproveu així que la diversitat és aparent i que, en el fons, les aspiracions són molt comunes i reduïdes, més bé limitades a la fugida de l'habitud, amb la

conseqüent descàrrega dels estressos o dels enemics exteriors en lluita contínua a l'interior. Res, doncs, de sanitat interior o de reconsideració pausada dels fets.

En efecte, aquest és un dels trets més destacats a què ha arribat la nostra civilització. La causa fonamental d'això no rau només en l'excés del treball, sinó més bé en l'adoctrinament rutinari que les circumstàncies diàries creen sobre la mentalitat, si és que realment podem parlar pròpiament, en aquest mateix sentit, de mentalitats personals. És una pura paradoxa, ben envitricollada.

De fet, els mateixos mecanismes generals porten vers visions estàndards, de comportament pautat de fàcil assimilació per al pensament. El treball obliga, la producció i el rendiment són valors a l'alça i la interpretació dels fets i dels esdeveniments tenen poc marge de consideració fora de les formes imperants del judici actual en la nostra societat.

En societats anteriors, des de les tribals a les del segle XX, hi pesava molt el frec a frec diari, l'intercanvi d'opinions, des del xafardeig habitual de carrer a les formes refinades de les tertúlies, reunions o conferències de caire més o menys cultural, a més d'un desig d'ascens i de perfeccionament personals.

També, de sempre, la lectura, el teatre, l'art, la música i, més endavant, el cinema han estat fòrums d'aclariment i d'individuació, o d'aclariment d'aquesta individuació, i dels marges i camins de la sociabilitat i governabilitat política dels diversos països.

En això, però, també hi ha hagut un gran trencament. I també torna a ser una gran paradoxa a l'hora d'interpretar el sistema polític i social. Indiscutiblement la democràcia ha estat un gran guany i les revolucions passos necessaris per a un millor ajustament de les desigualtats i en el patiment de les injustícies. Pocs no subscriurien el lema de la

Revolució francesa del 1789 de *llibertat, igualtat i fraternitat*. Però, la realitat fou i és una altra. La guillotina en fou una prova, abans, durant i després de la revolució. I el jacobinisme n'és una massa comuna presència.

Ara, ja dins el primer quart del segle XXI, veiem també que les coses no són com haurien de ser i, encara menys, com desitjaríem que fossin.

Qualque dia hi haurem d'entrar més a fons en aquestes notes sobre aquesta nova situació, tant preocupant com inesperada, sobretot pel redemptorisme que ens ofereix un progressisme mai del tot ben justificat, ni adequadament i honestament plantejat. D'aquesta manera, el tactisme ha imperat sobre l'estratègia, sobre la bona estratègia s'entén. I en patim tots, o gran part de tots, les conseqüències.

Tornant ara a l'inici d'aquestes consideracions d'avui, podeu fàcilment entendre el buit de la tardor de 2014 del primer volum de *Retalls de vida*. Passar de la intranscendència i hàbits d'oblit estivals a endinsar-se de nou plenament en el conjunt habitual crea un fort desfici. I, més que res, perquè manen els esdeveniments, i l'àmbit personal de les determinacions i actuacions cada vegada és més magre i reduït. De fet, cada vegada més som una simple i desemparada peça dins el conjunt gregari de peces de la societat actual tècnicament i políticament minuciosament programades.

En tot cas, no hem de defallir en el nostre empeny, i ja passats aquests tres mesos d'ajustament interior hauríem de tornar a reflectir aquí per escrit els motius i els canvis que, molt d'ells tan negativament, estan marcant el tempo i les formes actuals de la nostra societat i de la nostra individuació. De cap mode ho podem considerar una feina baldera, ni per la sanitat i equilibri d'un mateix, com pel bé que reporta el coneixement de la nostra societat i de la direccionalitat dels canvis que tant ens afecten a tots nosaltres i que

requereix d'un gran afinament del seu coneixement i de la possibilitat esperançada d'un major equilibri dins el caos ordenat actualment imperant. No serà la darrera vegada que hi tornarem sobre el tema.

(14 de gener de 2015)

La situació política a Catalunya

La situació política a Catalunya cada vegada és més preocupant. Ahir tarda, finalment després de tres hores de reunió, Artur Mas (CiU) i Oriol Junqueras (ERC), en presència i la pressió de Carme Forcadell (ANC), Muriel (Òmnium Cultural) i Vila-Abadal, per l'associació de municipis per la independència (AMI), varen arribar a un acord per a reforçar el moviment sobiranista amb unes eleccions a celebrar el 27 de setembre.

De tot aquest moviment i conseqüent procés, el que causa més estupor és la petitesa de mires de tots plegats, especialment per part de Mas i de Forcadell. Tot dos han demostrat ésser personatges corretjosos de malt pair. Més que intel·ligència mostren obsessió i més que els interessos generals es mouen per apotegmes d'abast particular i raons personals d'oportunisme en la incerta i problemàtica navegació que proposen tirar endavant, segons ells, per a bé de tots.

En primer lloc hem de recordar que Artur Mas fou, en el seu dia, elegit pel president Jordi Pujol per a ser el seu successor. En la visió d'aquells moments, es tractava d'un individu tècnicament experimentat, aparentment conciliador, de formes al menys aparentment moderades i una educació rígida, certament entossudida i convencional. El que realment el temps i els successius esdeveniments han demostrat és el fons de tossuderia voluntariosa i una base d'amiguisme partidista aprofitador.

Inicialment es considerava que la idea central d'aquesta elecció per part del president Pujol, tan poc considerada dintre de la vàlua d'altres personalitats més talentoses, potents i prometedores, com fou primer el cas de Ramon Trias Fargas i, sobretot, de Miquel Roca i de Josep Antoni Duran

i Lleida, era la d'un president transitori per donar temps a la maduració del seu fill, Oriol Pujol. Però la poca fusta del fill i els múltiples escàndols de corrupció amb l'autoinculpació (parcial) del propi Jordi Pujol crearen un panorama de difícil execució i làbil sustentació política.

De fet, Mas va anar d'error en error. Primer amb les converses amb Zapatero, que portaren l'aprovació d'un fràgil i poc meditat Estatut de Catalunya. Després la convocatòria anticipada d'eleccions pensant en obtenir majoria absoluta quan, en realitat, quedà en calçotets descoberts. A partir d'aquí la suma d'errors anà in crescendo. CiU que mai havia estat independentista, sinó catalanista, es va bolcar vers la direcció independentista entrant així amb plena competència directa amb ERC. Això, junt amb el canvi de líder d'aquesta darrera, amb un Oriol Junqueras molt proper, casolà de formes, dubitatiu en l'al·locució, de lletjor popular assequible, amb aparent bonhomia i bona fe, en feu la resta i ja estigué així arrelada la lluita interna de sustentació i finalitat independentista entre els dos partits.

D'altra banda, els errors de Zapatero, a Madrid, i Maragall i Montilla, a Catalunya, acabaren d'arrodonir la davallada amb l'enfonsament, abans impensable, del PSOE i del PSC. També la mala resolució inicial d'en Zapatero de la crisi econòmica i la inflamació, penosa i exigent, de l'atur que va arribar fins el 25% dels treballador actius i un 50% dels joves, en feu la resta.

Tanmateix, potser a Catalunya, l'element més imprevisible i inesperat ha estat la força aglutinadora en mans de Carme Forcadell, personatge de grisor manifesta, de base primària sense substància intel·lectual, però bona remadora dins les insatisfaccions personals i dels sentiments identitaris amb una visceralitat que ha alimentat i creat un moviment de poder basat en l'aglutinació popular d'aquets sen-

timents identitaris de país de base familiar i d'origen ancestral burgés. Indubtablement tot el conjunt ha anat un pas més enllà del folklore habitual. I així estem ara per ara.

En el cas de Carme Forcadell encara és més de témer la seva visceralitat obsessiva que les limitacions de concepció. Al llarg d'aquets darrers anys inquietos, en totes les fotos de decisió política general, es pot veure en la seva imatge, el gest decidit i la rígida mirada del convenciment arriscat, sòlid i monolític. La Muriel, en canvi, és més evanescent i més procliu a la mesura, l'acostament i al raonament.

Tot plegat ens ha portat, doncs, a aquest estat actual d'indeterminació en els fets i en el futur del país que ara vivim i patim amb incertesa i preocupació.

Ara bé, tot i això, per a mi, el més greu dins la situació actual és que aquesta fermesa en què, en conjunt, ha evolucionat aquest nacionalisme actiu, és molt poc raonada i gens raonable. Hi manquen els veritables elements (històrics, socials, polítics) del raonament.

M'explicaré millor. Tothom té dret a exercir el seu pensament i la seva llibertat d'expressió i d'acció. És un dels grans guanys del civisme humà. No hi queb cap dubte. Però sempre cal seny, equitat, coneixement, honestedat i dubitació crítica, i, sobretot, mostrar, en joc net, totes les cartes. O, dit d'una altra manera, és pot ser nacionalista o no ser-ho, pensar en un sentit o en un altre, però allò que mai hem d'oblidar és que tota emoció té també les seves raons. I que tractant-se de fets, que comporten a tot un poble i país, per poder fer una bona elecció i decisió justa tots els factors hi han de ser presents, ben mostrats i considerats. A més políticament, tampoc uns grups es poden erigir en un pensament únic general. Independència o no independència comporta tantes conseqüències personals, familiars, socials, econòmiques, polítiques i culturals que cal un noble i autèntic exercici d'exemplaritat a l'hora de donar i explicar les raons,